

สารบัญ

ข้อความเบื้องต้น (Introduction)	13
ก. การศึกษากฎหมาย	13
ข. วิธีการศึกษากฎหมาย	16
ค. วิชานิติศาสตร์	18
ง. ประมวลกฎหมาย	21
จ. ระบบกฎหมาย	24
ฉ. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ป.พ.พ.)	30
บทที่ 1 บทนำ : สังคม รัฐ และกฎหมาย (Social, State and Law)	41
ส่วนที่ 1 จากสังคมไปสู่รัฐ	42
1. ครอบครัว : จุดเริ่มต้นของสังคมมนุษย์	42
2. จากครอบครัวไปสู่รัฐ	47
ส่วนที่ 2 จากศีลธรรมไปสู่กฎหมาย	49
ส่วนที่ 3 วิวัฒนาการของกฎหมาย 3 ยุค	53
1. กฎหมายชาวบ้าน (Volksrecht)	53
2. กฎหมายนักกฎหมาย (Juristenrecht)	53
3. กฎหมายเทคนิค (Technical Law)	59
ส่วนที่ 4 กระบวนนิติบัญญัติในสมัยใหม่	63
ส่วนที่ 5 ลักษณะของกฎหมายและการปกครองภายใต้กฎหมาย	69
1. ลักษณะของกฎหมายและคำนิยาม	69
2. การปกครองภายใต้กฎหมายหรือถือกฎหมายเป็นใหญ่	73
บทที่ 2 บ่อเกิดของกฎหมาย (Source of Law)	77
ส่วนที่ 1 ข้อความเบื้องต้น	77
ส่วนที่ 2 บ่อเกิดประเภทกฎหมายบัญญัติ	80
1. ข้อพิจารณาความเป็นกฎหมายของกฎหมายลายลักษณ์อักษร	80
2. กฎหมายลายลักษณ์อักษรประเภทต่างๆ	81
2.1 กฎหมายนิติบัญญัติ	81

2.2 กฎหมายบริหารบัญญัติ	88
2.3 กฎหมายองค์การบัญญัติ	95
3. ลำดับชั้นของกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Hierarchy of Law)	96
ส่วนที่ 3 บ่อเกิดประเภทกฎหมายที่มีบัญญัติ.....	100
1. กฎหมายประเพณี	100
2. หลักกฎหมายทั่วไป	103
3. คำพิพากษาของศาล	104
ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างจารีตประเพณีกับกฎหมายลายลักษณ์อักษร.....	106
1. พิจารณาในแง่ประวัติศาสตร์	106
2. พิจารณาในแง่ระบบกฎหมาย	107
3. พิจารณาจากบทบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษร	108
บทที่ 3 ขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมาย.....	111
ส่วนที่ 1 ขอบเขตในแง่เวลา.....	111
ส่วนที่ 2 ขอบเขตในแง่บุคคล.....	114
ส่วนที่ 3 ขอบเขตในแง่ดินแดน.....	115
บทที่ 4 หมวดหมู่ของกฎหมาย (Classification of Law).....	119
ส่วนที่ 1 ข้อความเบื้องต้น.....	119
ส่วนที่ 2 การจัดแบ่งหมวดหมู่ของกฎหมาย.....	120
1. กฎหมายมหาชน	120
2. กฎหมายเอกชน	125
3. กฎหมายสังคม	126
4. กฎหมายเศรษฐกิจ	127
บทที่ 5 ประเภทของบทบัญญัติแห่งกฎหมายลายลักษณ์อักษร.....	131
ส่วนที่ 1 โครงสร้างของบทบัญญัติ.....	131
ส่วนที่ 2 บทบัญญัติกฎหมายลายลักษณ์อักษรประเภทต่าง ๆ.....	132
1. บทกฎหมายยุติธรรม (jus aequum) และบทกฎหมายเคร่งครัด (jus strictum)	132
2. บทกฎหมายบังคับตายตัว (jus cogens) และบทกฎหมายบังคับไม่ตายตัว (jus dispositivum)	136

3. บทกฎหมายทั่วไป (jus generale) และบทกฎหมายพิเศษ (jus speciale)	137
4. บทกฎหมายหลัก (jus commune) และบทกฎหมายยกเว้น (jus singulare)	138
5. บทกฎหมายดั้งเดิม (indigenous law) และบทกฎหมายรับมา (recieved law)	139
6. บทกฎหมายสมบูรณ์ (perfectum) และไม่สมบูรณ์ (imperfectum)	140

บทที่ 6 ข้อความคิดพื้นฐานทางกฎหมาย : สิทธิ หน้าที่และคำอื่น ๆ (Basic Concept of law)..... 143

ส่วนที่ 1 ความหมายของสิทธิ หน้าที่และคำอื่น ๆ ที่คล้ายคลึง.....	143
1. สิทธิ	143
2. คำอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกับสิทธิ	145
2.1 หน้าที่	145
2.2 ความรับผิดชอบ	147
2.3 อำนาจ	148
2.4 เอกสิทธิ์ (Privilege)	149
2.5 ความคุ้มกัน (Immunity)	149
ส่วนที่ 2 ประเภทต่างๆ ของสิทธิ.....	150
สิทธิมหาชน	150
สิทธิเอกชน	151
1. สิทธิแยกโดยวัตถุแห่งสิทธิ	152
1.1 สิทธิไม่ใช่งบงการทรัพย์สิน	152
1.2 สิทธิงบงการทรัพย์สิน	153
2. สิทธิแยกโดยคู่กรณี	155
2.1 สิทธิเด็ดขาด	155
2.2 สิทธิสัมพัทธ์หรือสิทธิสัมผัส	155
3. สิทธิแยกโดยอาการการใช้สิทธิ	156
3.1 สิทธิมีอำนาจเหนือ	156
3.2 สิทธิเรียกร้อง	157
3.3 สิทธิปฏิเสธ	157
3.4 สิทธิก่อตั้ง	158

For educational use and reference only

4. สิทธิแยกโดยกำเนิดแห่งสิทธิ	158
4.1 สิทธิดั้งเดิม	158
4.2 สิทธิสืบต่อ	158
ส่วนที่ 3 การใช้และการคุ้มครองสิทธิ.....	160
1. ขอบเขตของการใช้สิทธิ	160
1.1 การใช้สิทธิในทางที่ผิด	160
1.2 การใช้สิทธิโดยสุจริต (หลักสุจริต)	161
2. การคุ้มครองสิทธิ	166
2.1 การกระทำเพื่อป้องกัน	166
2.2 การกระทำโดยความจำเป็น	166
2.3 การใช้สิทธิช่วยเหลือตนเอง	167
บทที่ 7 นิติวิธี : การใช้และการตีความกฎหมาย (Juristic Method).....	169
ส่วนที่ 1 การใช้กฎหมาย.....	170
1. ข้อความทั่วไป	170
2. ลำดับการใช้กฎหมาย	172
3. ระบบกฎหมายกับการใช้กฎหมาย	172
ส่วนที่ 2 การตีความกฎหมาย.....	174
1. ข้อความทั่วไป	174
2. การพิเคราะห์ถ้อยคำ	179
3. การพิเคราะห์ข้อความ	183
4. แนวทางในการพิจารณาค้นหาความมุ่งหมาย	187
ส่วนที่ 3 การใช้กฎหมายโดยการเทียบเคียง (Analogy).....	192
1. ข้อความทั่วไป	192
2. หลักเกณฑ์การใช้กฎหมายแบบ Analogy	193
3. ตัวอย่างการใช้ Analogy	196
บรรณานุกรม.....	199
ภาคผนวก.....	201
Civil Law : ความหมายในระบบกฎหมายและนิติศาสตร์.....	203
วิธีตอบปัญหากฎหมาย.....	207
คำถามทดสอบความเข้าใจ.....	209